

'Politiek mag wel met wat minder machismo'

Het Parool - 08 Dec. 2017
Pagina 18

Wat drijft iemand ertoe politicus te worden, in een arena waar je het nooit goed kunt doen? Onbezongen toont de opkomst en ondergang van een homo politicus. Vincent Stuer, jarenlang speechschrijver van Europese Commissievoorzitter Barroso, schreef het stuk voor de Vlaamse acteur Valentijn Dhaenens.

"Ik had nog nooit iets met theater gedaan," zegt Vincent Stuer (1975) aan de telefoon vanuit België, "maar ik zag Valentijn jaren geleden in een stuk over speeches, DegrotemonD. Daarin had hij toespraken van onder anderen Osama bin Laden en Generaal Patton verwerkt. Dat was fantastisch. Het gaf je inzicht in retoriek, in politiek in het algemeen. Zoiets wilde ik ook maken."

"Ik bestudeer al jaren politici, na het lezen van een boek van Yasmina Reza over de campagne van Sarkozy. Ik herkende daar veel in van politici in mijn omgeving, en begon verhalen en citaten van historische politici te verzamelen. Na verloop van tijd had ik bijna honderd pagina's met karakteristieke uitspraken van bijna honderd politici, mensen als Johnson, Clemenceau, maar ook een interview met Wiegel, een anekdote van Rutte, enzovoorts. Met dat materiaal in het achterhoofd heb ik Valentijn benaderd. We kenden elkaar niet, maar hij had er wel oren naar."

Is het schrijven van een theatertekst vergelijkbaar met het werken aan een politieke speech?

"Ja en nee. Speeches, maar ook essays en opiniestukken, schrijf ik bijna als een wiskundig bewijs, van a via b naar de uiteindelijke conclusie, heel rationeel en gestructureerd. Theater is in die zin totaal het tegenovergestelde, alles zit daar tussen de regels en niets wordt echt benoemd. Als je daar te analytisch schrijft, valt het dood. Ik heb het metier moeten leren in gesprekken met Valentijn."

"Toen ik de klik eenmaal gemaakt had, ging het uitwerken van de scènes vrij makkelijk. Hoe iemand wordt uitgekafferd na een slecht verlopen interview, gesprekken met medewerkers als een campagne op stoom begint te komen... voilà. Ik loop al twintig jaar rond in de politiek, dus dat weet ik wel. Er zit ook een heel sléchte toespraak in, ja, zoiets schrijf ik in een uurtje."

In zijn witte overhemd met opgerolde mouwen leek Dhaenens wel wat op Jesse Klaver.

"Ja, da's toeval. In België zeggen veel mensen dat hij juist op oud-premier Guy Verhofstadt lijkt, ook al omdat die net als Valentijn uit Gent komt en ze hebben dezelfde fysionomie. Maar die gelijkenissen wilden we juist voorkomen, door de uitspraken van andere politici te gebruiken."

"Je ziet de universele politicus: iemand met een verschroeiende ambitie, die doorgaat waar een ander allang opgeeft. Dat temperament kom je vaak tegen, zoals Mark Rutte ook met een 'duracellkonijn' wordt vergeleken. Die energie tekent ze. De wil om de top te bereiken. Vroeg of laat schieten ze echter door en verliezen ze de voeling met de grond. Dat is vaak de tragiek, die je ook in Onbezongen ziet."

Was het over een vrouwelijke politicus heel anders geworden?

"Moeilijke vraag. Politiek is in onze landen nog echt een mannenzaak en de vrouwen die het maken, maken het meestal op een heel mannelijke manier. Individualistisch, hard, enzovoort. Werd niet over Rita Verdonk gezegd: 'Als je in de politiek iemand met ballen zoekt, moet je een vrouw nemen'? Ze zijn er nog niet in geslaagd de politiek te veranderen, tot mijn spijt. Het mag wel met een schepje minder machismo."

Smaakt de theaterwereld naar meer?

Stuer lacht. "Zeker! Ik heb het Zuidelijk Toneel net wat geadviseerd, die King Lear van Shakespeare hebben overgezet naar een Europese context. Ik vind het sowieso fascinerend, die theaterwereld in combinatie met de wereld waarin ik dagelijks zit, speechschrijven voor de Europese Commissie. Een wereld die toch heel consensusminded en ernstig is."

"In het theater mag het creatiever en stouter. Daar geef je iets in 2D af en je krijgt het in 3D terug; dat is fascinerend. Ook al ben ik door Onbezongen 3 kilo vermagerd door de stress, maar dat moet je ervoor over hebben, hè?"

HANS SMIT

Copyright © 2017 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden